

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 117/20
Luksemburgā, 2020. gada 24. septembrī

Spriedums lietā C-195/20 PPU
Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof/XC

Brīvību ierobežojošs pasākums, kas veikts pret vienā Eiropas apcietināšanas orderī (EAO) minētu personu saistībā ar nodarījumiem, kuri izdarīti pirms un atšķiras no nodarījumiem, kuru dēļ notikusi viņas nodošana, izpildot otru EAO, nav pretrunā ES tiesību normām, ja šī persona ir brīvprātīgi izceļojusi no pirmo orderi izsniegušās dalībvalsts

Šajā kontekstā ir nepieciešams saņemt piekrišanu no tās dalībvalsts izpildes tiesu iestādēm, kura aizdomās turēto personu nodevusi, pamatojoties uz otro EAO

Pret XC Vācijā tika veikta kriminālvajāšana trīs atsevišķos kriminālprocesos. Pirmkārt, 2011. gada 6. oktobrī pirmās instances tiesa viņu sodīja ar brīvības atņemšanu kopumā uz vienu gadu un deviņiem mēnešiem. Šā soda izpilde tika nosacīti apturēta.

Otrkārt, 2016. gadā Vācijā pret XC tika uzsākts kriminālprocess par Portugālē izdarītiem nodarījumiem. Tā kā XC atradās Portugālē, *Staatsanwaltschaft Hannover* (Hannoveres prokuratūra, Vācija) izsniedza Eiropas apcietināšanas orderi (turpmāk tekstā – “EAO”), lai veiktu kriminālvajāšanu par šiem nodarījumiem. Portugāles izpildes tiesu iestāde atļāva XC nodošanu Vācijas tiesu iestādēm. Pēc tam viņš tika sodīts ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu un trim mēnešiem. Šā soda izpildes laikā tika atcelta 2011. gadā piesprieztā soda izpildes nosacītā apturēšana.

2018. gada 22. augustā *Staatsanwaltschaft Flensburg* (Flensburgas prokuratūra, Vācija) lūdza Portugāles izpildes tiesu iestādi atteikties no specialitātes principa piemērošanas un piekrist 2011. gadā piesprieztā soda izpildei. Šis Pamatlēmuma 2002/584¹ 27. panta 2. punktā minētais princips nozīmē, ka nevar veikt nodotas personas kriminālvajāšanu, notiesāšanu un brīvības atņemšanu par nodarījumu, kas izdarīts pirms viņas nodošanas, ja vien tas nav nodarījums, kura dēļ viņa nodota. Tomēr šā paša panta 3. punkta g) apakšpunktā ir paredzēts, ka specialitātes principu nepiemēro, ja izpildes tiesu iestāde, kas nodevusi personu, dod savu piekrišanu.

Tā kā Portugāles izpildes tiesu iestāde neatbildēja, 2018. gada 31. augustā XC tika atbrīvots. 2018. gada 18. septembrī viņš devās uz Nīderlandi un pēc tam – uz Itāliju. Nākamajā dienā *Staatsanwaltschaft Flensburg* (Flensburgas prokuratūra) attiecībā uz XC izdeva jaunu EAO, lai izpildītu 2011. gada 6. oktobra spriedumu. Uz pēdējā minētā EAO pamata XC Itālijā tika apcietināts. Itālijas izpildes tiesu iestāde deva piekrišanu viņa nodošanai Vācijas iestādēm.

Treškārt, 2018. gada 5. novembrī *Amtsgericht Braunschweig* (Braunšveigas pirmās instances tiesa, Vācija) izsniedza apcietināšanas orderi, lai varētu tikt veikta izmeklēšana trešajā lietā, kurā iesaistīts XC, proti, par 2005. gadā Portugālē izdarītajiem nodarījumiem (turpmāk tekstā – “2018. gada 5. novembra apcietināšanas orderis”). 2018. gada decembrī *Staatsanwaltschaft Braunschweig* (Braunšveigas prokuratūra, Vācija) lūdza Itālijas izpildes tiesu iestādi piekrist arī tam, ka pret XC tiek veikta kriminālvajāšana par šiem nodarījumiem. Minētā iestāde šim lūgumam piekrita.

¹ Padomes Pamatlēmums 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūram starp dalībvalstīm (OV 2002, L 190, 1. lpp.), kas grozīts ar Padomes 2009. gada 26. februāra Pamatlēmumu 2009/299/TI (OV 2009, L 81, 24. lpp.).

Uz valsts apcietināšanas ordera pamata attiecībā uz XC laikā no 2019. gada 23. jūlija līdz 2020. gada 11. februārim Vācijā tika piemērots pagaidu apcietinājums. Šajā laikposmā ar 2019. gada 16. decembra spriedumu XC par 2005. gadā Portugālē izdarītajiem nodarījumiem tika sodīts ar brīvības atņemšanu kopumā uz septiņiem gadiem, ņemot vērā 2011. gada 6. oktobra spriedumu.

XC par 2019. gada 16. decembra spriedumu iesniedza iesniedzējtiesā – *Bundesgerichtshof* (Federālā augstākā tiesa, Vācija) – kasācijas sūdzību, norādot arī uz Pamatlēmuma 2002/584 minēto specialitātes principu. Viņš būtībā apgalvo, ka, tā kā Portugāles izpildes tiesu iestāde nebija piekritusi kriminālvajāšanai par 2005. gadā Portugālē izdarītajiem nodarījumiem, Vācijas iestādēm neesot bijis tiesību veikt viņa kriminālvajāšanu. Ņemot vērā šo argumentu, iesniedzējtiesa jautā, vai 2018. gada 5. novembrī izsniegto apcietināšanas orderi var paturēt spēkā vai tomēr tas ir jāatceļ.

Ar 2020. gada 24. septembra spriedumu, kas taisīts steidzamības prejudiciāla nolēmuma tiesvedībā, Tiesa nosprieda, ka Pamatlēmuma 2002/584 27. panta 2. un 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šā panta 2. punktā minētais specialitātes princips pieļauj, ka pret personu, attiecībā uz kuru izsniegts pirmais Eiropas apcietināšanas orderis par nodarījumiem, kas atšķiras no nodarījumiem, kuru dēļ veikta viņas nodošana, izpildot šo orderi, un kas izdarīti pirms šiem nodarījumiem, brīvību ierobežojošs pasākums tiek veikts situācijā, kad šī persona brīvprātīgi izceļojusi no pirmā ordera izsniegšanas dalībvalsts teritorijas, uz kuru viņa tika nodota, izpildot otru Eiropas apcietināšanas orderi, kas brīvības atņemšanas soda izpildes nolūkā izsniegts pēc minētās izceļošanas, ja saistībā ar otro Eiropas apcietināšanas orderi tā izpildes tiesu iestāde ir devusi savu piekrišanu kriminālvajāšanas paplašināšanai, attiecinot to uz nodarījumiem, kuru dēļ ir veikts minētais brīvību ierobežojošais pasākums.

Šajā ziņā Tiesa norādīja – no Pamatlēmuma 2002/584 27. panta 2. punkta gramatiskās interpretācijas izriet, ka tajā minētais specialitātes princips ir cieši saistīts ar nodošanu, ko veic, izpildot konkrētu EAO, jo šīs normas formulējums ietver norādi uz “nodošanu” vienskaitlī. Šādu interpretāciju apstiprina minētās normas sistēmiskā interpretācija, jo arī citās Pamatlēmuma 2002/584 normās² ir norādīts, ka specialitātes princips ir saistīts ar konkrēta EAO izpildi. Šādos apstākļos prasība, ka piekrišana Pamatlēmuma 2002/584 27. panta 3. punkta g) apakšpunkta izpratnē ir nepieciešama gan no pirmā EAO izpildes tiesu iestādes, gan no otrā EAO izpildes tiesu iestādes, mazinātu nodošanas procedūras iedarbīgumu, tādējādi apdraudot Pamatlēmumā 2002/584 izvirzītā mērķa – veicināt un paātrināt nodošanu starp dalībvalstu tiesu iestādēm – sasniegšanu.

Līdz ar to šajā gadījumā, tā kā XC, Vācijā izcietis sodu, kas viņam bija piespriests par nodarījumiem, uz kuriem attiecas pirmais EAO, brīvprātīgi izceļoja no šīs dalībvalsts teritorijas, viņš vairs nav tiesīgs atsaukties uz specialitātes principu saistībā ar šo pirmo EAO. Tā kā šajā lietā vienīgā nodošana, kas nozīmīga novērtēšanai, vai ievērots specialitātes princips, ir tā, kas veikta, pamatojoties uz otro EAO, Pamatlēmuma 2002/584 27. panta 3. punkta g) apakšpunktā paredzētā piekrišana ir nepieciešama tikai no tās dalībvalsts izpildes tiesu iestādes, kas nodevusi aizdomās turētu personu, pamatojoties uz minēto EAO.

ATGĀDINĀJUMS. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā strīdus, ko izskata valstu tiesas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pilns sprieduma [teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

² Tostarp 1. panta 1. punktā, kurā EAO definēts, ņemot vērā tā konkrēto mērķi, un 8. panta 1. punktā, kurā paredzēts, ka ikvienā EAO ir precīzi jānorāda to nodarījumu veids un juridiskā kvalifikācija, uz kuriem tas attiecas, un ir jāapraksta apstākļi, kādos tie izdarīti.